

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

69-та звітна студентська наукова конференція
Одеського національного університету
імені І. І. Мечникова

Програма
міждисциплінарної міжкафедральної
наукової студентської конференції
**«Феномен тоталітаризму,
його прояви та шляхи подолання»**

25–27 квітня 2013 року

Одеса
«Одеський національний університет»
2013

Шановні колеги!

Комплексна програма «Феномен тоталітаризму, його прояви та шляхи подолання» започаткована в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова у 2012 році. Вона розміщена на веб-сайті ОНУ:
<http://onu.edu.ua/uk/science/sprograms>

За планом науково-дослідних робіт ОНУ на 2013–2017 роки затверджена комплексна міжфакультетська міжкафедральна тема № 110 «Дослідження феномену тоталітаризму, його проявів та шляхів подолання» (наказ № 778-18 від 14.03.2013).

У 2013 році за програмою і темою проводяться тематична конференція в рамках 69-ї звітної студентської наукової конференції ОНУ та міжнародна науково-практична конференція «Особа у тоталітарному суспільстві: рефлексії XXI століття» (23–27 червня).

Запрошуємо до участі у комплексній програмі, науковій темі, конференціях і всіх наступних заходах.

*Довідки за тел.: (048) 700-69-50, 094 952-99-50
razum@onu.edu.ua, razum@ukr.net
Лідія Всеволодівна Ковальчук*

*На обкладинці – фото Фелікси Ковальчик
«Пам'яті Олега Соколова. Перейти безодню» (2011)*

69-та звітна студентська наукова конференція
Одеського національного університету
імені І. І. Мечникова

**Міждисциплінарна міжкафедральна
наукова студентська конференція
«Феномен тоталітаризму,
його прояви та шляхи подолання»**

24 квітня, середа

Участь у пленарних та секційних засіданнях
69-ї звітної студентської наукової конференції
на факультетах та в інститутах ОНУ

25 квітня, четвер

З 13.30 у конференц-залі ОНУ (вул. Дворянська, 2,
2-й поверх) – реєстрація учасників;
14.00 – відкриття конференції.

Регламент:

- доповіді (включаючи презентації) – до 10 хвилин;
- запитання після кожної доповіді – до 10 хвилин;
- обговорення доповідей (в кінці засідання) – до 20 хвилин;
- підведення підсумків роботи конференції – до 15 хвилин.

25 квітня, четвер, з 14.00

Перше засідання:

«Формування тоталітарних систем: 1920–1940-ві»

Головний корпус ОНУ

(вул. Дворянська, 2, 2-й поверх, конференц-зал)

Ведучі – кандидат філологічних наук, доцент

Лідія Всеволодівна Ковальчук,

кандидат історичних наук, доцент

Едуард Петрович Петровський

Секретар – аспірант кафедри культурології

Тимофій Миколайович Черопіта

1. Тоталітаризм: визначення та концептуальні підходи до проблеми.

Доповідач – аспірант кафедри культурології філософського факультету *Тимофій Черопіта.*

Науковий керівник – кандидат філософських наук, доцент *Клара Вікторівна Ушакова.*

2. Репресія як системна складова тоталітарного суспільства і тоталітарної держави.

Доповідач – студент 3-го курсу Інституту соціальних наук (кафедра політології) *Роман Каприця.*

Науковий керівник – старший викладач кафедри політології *Михайло Олександрович Шабанов.*

3. Правові засади голоду 1921–1923 і 1932–1933 років в Україні: порівняльний аналіз.

Доповідачі – студенти 1-го курсу економіко-правового факультету (кафедра загальноправових дисциплін та міжнародного права) *Анастасія Юренко і Павло Бичков.*

Науковий керівник – кандидат історичних наук, доцент *Олексій Ілліч Домбровський.*

4. Політичні партії Німеччини в боротьбі за владу на початку 1930-х років.

Доповідач – студентка 1-го курсу Інституту соціальних наук (кафедра історії та світової політики) *Валерія Чорна.*

Науковий керівник – кандидат історичних наук, доцент *Микола Андрійович Шевчук.*

5. Репресії дружин «ворогів народу» на Одещині в період «великого терору» 1937–1938 років: історико-правовий аспект.

Доповідач – студентка 2-го курсу історичного факультету (кафедра історії України) *Оксана Лаврі.*

Науковий керівник – кандидат історичних наук, доцент *Едуард Петрович Петровський.*

6. Вплив постаті Л. П. Берія на початок розгортання процесу перегляду справ репресованих в Українській РСР у 1939–1941 роках.

Доповідач – студентка 2-го курсу історичного факультету (кафедра історії України) *Аліна Іванова.*

Науковий керівник – кандидат історичних наук, доцент *Едуард Петрович Петровський.*

Перерва 15 хвилин

7. Стилiстичне оформлення тоталітарного дискурсу в архітектурі (на прикладі СРСР і Третього рейху).

Доповідач – аспірант кафедри політології Інституту соціальних наук *Олексій Маленко.*

Науковий керівник – доктор політичних наук, професор *Марія Іллівна Мілова*.

8. Губернія Трансністрія в 1941–1944 роках: адміністративне управління та окупаційна політика.

Доповідач – студентка 1-го курсу Інституту соціальних наук (кафедра історії та світової політики) *Вікторія Ковальчук*.

Науковий керівник – кандидат історичних наук, доцент *Микола Андрійович Шевчук*.

9. Документалізм та образність у публіцистиці Уласа Самчука (1941–1943 роки).

Доповідач – студентка 5-го курсу філологічного факультету (кафедра журналістики) *Анастасія Твердохліб*.

Науковий керівник – кандидат філологічних наук, доцент *Алла Федосіївна Коваленко*.

10. Радянський Союз на Потсдамській конференції: проблема репарацій (1945 рік).

Доповідач – студентка 2-го курсу історичного факультету (кафедра нової та новітньої історії) *Ганна Шевчук*.

Науковий керівник – кандидат історичних наук, доцент *Поліна Іванівна Барвінська*.

11. Георгій Йосипович Потапенко (1889–1982) – видатний вчений та «ворог народу» (1946 рік).

Доповідач – аспірантка кафедри ботаніки біологічного факультету *Наталія Герасимюк*.

Науковий керівник – кандидат біологічних наук, доцент *Тетяна Володимирівна Васильєва*.

12. Ідеологічні причини розгрому генетики в СРСР (1930-ті – 1948 рік).

Доповідач – студент 3-го курсу біологічного факультету (кафедра генетики та молекулярної біології) *Андрій Захаров*.

Науковий керівник – кандидат біологічних наук, доцент *Володимир Володимирович Немерцалов*.

13. Механізми оновлення політичних еліт в тоталітарних режимах: загальні тенденції та досвід СРСР.

Доповідач – студентка 3-го курсу Інституту соціальних наук (кафедра політології) *Ганна Олійник*.

Науковий керівник – кандидат політичних наук, доцент *Олег Юрійович Хорошилов*.

Обговорення доповідей

26 квітня, п'ятниця, з 14.00

Друге засідання:

**«Модифікації тоталітаризму
та шляхи його подолання: 1950–2000-ні»**

Головний корпус ОНУ

(вул. Дворянська, 2, 2-й поверх, 73-я аудиторія)

Ведучі – кандидат філологічних наук, доцент

Лідія Всеволодівна Ковальчук,

кандидат історичних наук, доцент

Едуард Петрович Петровський

Секретар – студентка 5-го курсу історичного факультету

Анастасія Петрівна Ільченко

**1. Чи можливе подолання «події-на-межі»? Вирок і
Примирення.**

Доповідач – аспірантка кафедри філософії природничих факультетів філософського факультету *Ганна Шапіро.*

Науковий керівник – доктор філософських наук, доцент *Оксана Андріївна Довгополова.*

2. Ідеї насильства в творчій спадщині теоретиків українського націоналізму.

Доповідач – студентка 4-го курсу історичного факультету (кафедра історії України) *Жанна Вознюк.*

Науковий керівник – кандидат історичних наук, доцент *Едуард Петрович Петровський.*

3. Антирадянська національна опозиція в Україні 1940–1970-х років.

Доповідач – студентка 4-го курсу філологічного факультету (кафедра журналістики) *Катерина Горевич.*

Науковий керівник – кандидат історичних наук, старший викладач *Ірина Володимирівна Сидун.*

4. Дисидентський рух в Україні: правові аспекти.

Доповідач – студентка 1-го курсу економіко-правового факультету (кафедра загальноправових дисциплін та міжнародного права) *Юлія Золотайко.*

Науковий керівник – кандидат історичних наук, доцент *Олексій Ілліч Домбровський.*

5. Постать і творчість Миколи Руденка (1920–2004).

Доповідач – студентка 2-го курсу філологічного факультету (кафедра української літератури) *Ірина Косюга.*

Науковий керівник – кандидат філологічних наук, доцент *Оксана Григорівна Шупта-Вязовська.*

6. Автобіографізм української дисидентської публіцистики: за матеріалами творів Михайла Гориня (1930–2013).

Доповідач – студентка 5-го курсу філологічного факультету (кафедра журналістики), з/в *Марія Шелія.*

Науковий керівник – кандидат філологічних наук, доцент *Алла Федосіївна Коваленко.*

Перерва 15 хвилин

7. Принципи одивнення соцреалістичної ритуалізації суспільної поведінки у романі Івана Багряного «Маруся Богуславка» (1957).

Доповідач – магістрант кафедри української літератури філологічного факультету *Катерина Степанець.*

Науковий керівник – доктор філологічних наук, професор *Наталія Павлівна Малютіна*.

8. Жанр «критика буржуазної ідеології» в радянській філософії (на прикладі аналізу праць Х. Ортегі-і-Гассета радянськими науковцями в кінці 1960-х – 1970-х роках).

Доповідач – студентка 4-го курсу філософського факультету (кафедра філософії природничих факультетів) *Ксенія Петко*.

Науковий керівник – доктор філософських наук, доцент *Інна Володимирівна Голубович*.

9. Політичні репресії радянської доби на території Одещини: українська історіографія кінця 1980-х – початку 1990-х років.

Доповідач – студентка 5-го курсу історичного факультету (кафедра історії України) *Анастасія Ільченко*.

Науковий керівник – кандидат історичних наук, доцент *Едуард Петрович Петровський*.

10. Проблема моралі та права в посттоталітарному суспільстві.

Доповідач – магістрант кафедри філософії природничих факультетів філософського факультету *Віра Бойко*.

Науковий керівник – кандидат філософських наук, доцент *Сергій Павлович Шевцов*.

11. Окказіоналізми у політичній лексиці радянського періоду та сучасності (порівняльний аналіз).

Доповідач – студентка 2-го курсу філологічного факультету (кафедра прикладної лінгвістики) *Станіслава Глигало*.

Науковий керівник – доктор філологічних наук, професор *Наталія Василівна Кондратенко*.

12. Мистецтво і реклама: на межах сучасної масової культури.

Доповідач – студентка 3-го курсу філософського факультету (кафедра культурології) *Тетяна Каменська*.

Науковий керівник – кандидат філософських наук, доцент *Віра Володимирівна Савченко*.

Обговорення доповідей

27 квітня, субота, з 11.00

Третє засідання:

«Духовна свобода особистості»

Наукова бібліотека ОНУ

(вул. Преображенська, 24, 3-й поверх, Галерея мистецтв)

Ведучі – кандидат філологічних наук, доцент

Лідія Всеволодівна Ковальчук,

кандидат філософських наук, доцент

Віра Володимирівна Савченко

Секретар – студентка 5-го курсу

філософського факультету

Вікторія Сергіївна Павленко

1. Свобода особистості: до історії відносин А. І. Куїнджі та Санкт-Петербурзької Академії мистецтв.

Доповідач – студент 3-го курсу філософського факультету (кафедра культурології), з/в *Володимир Іванов.*

Науковий керівник – кандидат філософських наук, доцент *Віра Володимирівна Савченко.*

2. Художня фотографія Фелікси Ковальчик в контексті своєрідності життєвого і творчого шляху.

Доповідач – студентка 2-го курсу філософського факультету (кафедра культурології) *Світлана Голембієвська.*

Науковий керівник – кандидат філософських наук, доцент *Віра Володимирівна Савченко.*

3. Культура дитинства в умовах масовізації свідомості.

Доповідач – студентка 5-го курсу філософського факультету (кафедра культурології) *Вікторія Павленко.*

Науковий керівник – кандидат філософських наук, доцент *Віра Володимирівна Савченко.*

4. Street art: до аналізу протестної культури.

Доповідач – студентка 4-го курсу філософського факультету (кафедра культурології) *Оксана Нещерет.*

Науковий керівник – кандидат філософських наук, доцент *Віра Володимирівна Савченко.*

5. Арт-проект «Бебеля, 19. Квартирні виставки» в Мистецькому Арсеналі: до вивчення явища одеського нонконформізму.

Доповідачі – студент 3-го курсу філософського факультету (кафедра культурології), з/в, власник галереї «NT-Art» *Анатолій Димчук* і директор галереї «NT-Art» *Катерина Білощенко.*

Науковий керівник – кандидат філософських наук, доцент *Віра Володимирівна Савченко.*

6. Виставкові і видавничі проекти галереї «NT-Art» в осмисленні феномену одеського нонконформізму.

Доповідачі – студентки 4-го і 3-го курсів філософського факультету (кафедра культурології), з/в *Наталія Димчук* і *Аліна Мусієнко* (співробітники галереї «NT-Art»).

Науковий керівник – кандидат філософських наук, доцент *Віра Володимирівна Савченко.*

7. Мистецтво і політика за часів Наполеона Бонапарта: Жак-Луї Давід і Луї-Франсуа Лежен.

Доповідач – студентка 3-го курсу філософського факультету (кафедра культурології) *Анна Шевченко.*

Науковий керівник – кандидат філософських наук, доцент *Віра Володимирівна Савченко*.

Обговорення доповідей
Підведення підсумків засідання і конференції

В рамках конференції відкрита художня виставка за темами доповідей засідання «Духовна свобода особистості».

Стенд **«Одивнення: художній світ Фелікси Ковальчик»** представляє мистецтво фотографії співробітника ОНУ – кандидата фізико-математичних наук, доцента кафедри комп'ютерної алгебри та дискретної математики Інституту математики, економіки і механіки ОНУ Фелікси Бернадівни Ковальчик.

Стенд **«„Якщо насмілитися бути...“: одеські художники-нонконформісти 1960–1970-х років»** репрезентує творчість Олександра Ануфрієва, Володимира Стрельникова, Валерія Басанця, Віктора Маринюка, Людмили Ястреб, Валентина Хруща, Станіслава Сичова, Олега Соколова, Юрія Єгорова, Олександра Стовбура, Ігора Божка, Євгена Рахманіна, Володимира Цюпка, Олега Волошинова, Миколи Степанова, Сергія Савченка та інших митців (репродукції, каталоги, огляди, статті).

Організатори виставки – *Віра Савченко* та наукова бібліотека ОНУ.

Виставка працює у науковій бібліотеці ОНУ (хол другого поверху, перед залами каталогів) протягом квітня і травня 2013 року.

У підготовці конференції взяли участь викладачі, студенти, магістранти, аспіранти біологічного факультету:
– кафедра ботаніки;
– кафедра генетики та молекулярної біології;
економіко-правового факультету:
– кафедра загальноправових дисциплін та міжнародного права;
Інституту соціальних наук:
– кафедра історії та світової політики;
– кафедра політології;
історичного факультету:
– кафедра історії України;
– кафедра нової та новітньої історії;
філологічного факультету:
– кафедра журналістики;
– кафедра прикладної лінгвістики;
– кафедра української літератури;
філософського факультету:
– кафедра культурології;
– кафедра філософії природничих факультетів;
а також співробітники наукової бібліотеки ОНУ.

Щиро дякуємо всім!

Запрошуємо до участі у подальшій спільній роботі всіх зацікавлених у проблематиці програми.

Довідки за тел.: (048) 700-69-50, 094 952-99-50
razum@onu.edu.ua, razum@ukr.net
<http://onu.edu.ua/uk/science/sprograms>

69-та звітна студентська наукова конференція
Одеського національного університету імені І. І. Мечникова

**Програма
міждисциплінарної міжкафедральної
наукової студентської конференції
«Феномен тоталітаризму,
його прояви та шляхи подолання»**

Підписано до друку 02.04.2013. Формат 60×84 ¹/₁₆
Гарнітура PT Sans. Умов.-друк. арк. 0,93
Тираж 50 прим. Зам. № 624

Видавець і виготовлювач –
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Свідоцтво ДК № 4215 від 22.11.2011

Одеса, вул. Єлісаветинська, 12

Тел.: (048) 723-28-39

druk@onu.edu.ua